

Türk Dil Kurumu
Genel Merkez Kurulu
Tutulgası

Başkan Vekili: Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen

Ü Y E L E R : Besim Atalay, Hasan Reşit Tankut, Refet Ülgen, Doktor
Mehmet Ali Ağakay.

/Başkan Hasan Âli Yücel, Maarif Vekilliğinde meşgul, Kol-
başılarından Ali Canip Yöntem İstanbulda, Naim Onat da ra-
hatsız olduklarından bulunmamışlardır./

G Ü N D E M

- 1.- Geçen toplantı tutulgasının okunup onanması;
- 2.- Genel Sekreterliğin, Saymanlığın, Kolların önergeleri;
- 3.- Gelen kâğıtlar.

K A R A R L A R

Toplantı açılınca Genel Sekreter, Millî Şef İsmet İnönü'ye
sunulan Namık Kemal kitabının büyük bir memnuniyet ve lûtuflukla
kabul edildiğini bildiren Umumi Kâtipliğin yazısını okudu, Heyetçe
şükranla karşılandı.

Gündeme geçildi :

- 1.- Geçen toplantı tutulgası okundu. Üçüncü maddenin (d) fıkrasında Bay Hüseyin Namık Orkun'a Divanı Lûgat-it-Türk endeksi için verilen paralar hakkında kullanılan "telif hakkı" tâbiri "tertîp hakkı" yolunda düzeltilerek onandı.
- 2.- Genel Sekreterliğin, Saymanlığın, Kolların Önergeleri Üzerine konuşuldu :
 - a) Namık Kemal eserinin endeksini, Kurumun çalışma saatleri dışında yapmış olan Uzman Şakir Ülkütaşır'a, bu kısmın telif hakkı olmak üzere (40) lira verilmesine karar verildi.
 - b) Kurum binasının darlığı dolayısıyla sığına ve nakil işlerinde bir Cumartesi günü öğleden sonra çalışmış olan daktilo Bayan Müzdat Unsalan, Bay Nadir Baysun ve Bay Ârif Akın'a yarımşar günlük çalışmalarına karşılık olmak üzere üçer lira ve Divanı Lûgat-it-Türk işlerinde bir buçuk tatil günü çalıştırılmış olan sekreter Bay Cihangir Cantüre ile Bay Kemal Ölmeztürk'e de yine aynı ölçü üzerinden dokuz lira ve her defa olduğu gibi bu sefer de Divanı Lûgat-it-Türk'ün basım işi için İstanbul'a gitmiş olan Uzman Bay Dehri Dilçine de gidip gelme ikinci mevki tren parasıyla, İstanbul'da kaldığı beher gün için üç lira ödenmesine karar verildi.
 - c) Kurum kütüphanesi için Sayman tarafından 10 lira mukabilinde satın alınan Kamus Tercümesi, Biyanki Lûgati (Türkçe - Fransızca), Şemseddin Semi'nin Kamusu (Türkçe - Fransızca), M. Cudi'nin Osmanlı lûgati adlı kitapların satın alınması tasdik edildi :
 - d) Birinci Kolbaşılığın gösterdiği lüzum üzerine, tercüme etmekte olduğu Eti Glosarı hakkında görüşülmek üzere birkaç gün için İstanbul'dan Ankaraya gelen Bayan Münire Karacalarlı'ya gidip gelme ikinci mevki tren parasıyla burada kalacağı günler için üç lira gündelik verilmesine karar verildi.

4 2

- e) İkinci Kolbaşılığın önergisi okundu. Karşılaştırmalı Ekler çalışmalarında kendisine yardımcı olmak üzere Emin Türk Eliğin'in işe alınması meselesinin hasta düşen Kolbaşının iyileşmesinden sonra düşünülməsi ve hâlen çalışmakta bulunan muvakkat işyeri Bay Emin Bilgic'in durumu hakkında Kolbaşı ile haberleşilerek ona göre karar verilmesi uygun görüldü.
- f) Necip Fazıl Kısaküreg'e, dileği üzerine, yazmış olduğu Namık Kemal adlı eserden 100 tane parasız olarak gönderilmesine ve Sayman Bay Besim Atalay'a da Genel Sekreterin önergisi üzerine Divanı Lûgat-it-Türk tercümesinin birinci cildinden 100 tane verilmesine ve bundan böyle kitap yazan müelliflerden Kurumdan bu iş için telif hakkı veya ücret alanlara en çok basımın yüzde beşi ve parasız yazanlara da yüzde onu nispetinde yazdıkları kitaplardan meccanen verilebilmesine ve Namık Kemal kitabında olduğu gibi, biri paralı ve biri parasız iki müellif bulunursa her birine yüzde beş ölçüsünde kitap verilmesine ve her ikisi paralı veya her ikisi parasız iki müellifte de yukarıki nispetlerin aralarında paylaşılmasına karar verilerek bu esasın tatbiki için Genel Sekreterliğe yetke verildi.

3.- Gelen kâğıtlar okundu:

- a) Alâeddin Kırâl Basınevini gönderdiği bir mektupta Kutadgu-Biliğin 393 sahife Mısır ve 447 sahife Fergana nüshalarının Profesör Reşit Rahmeti Arattan alınarak Maarif Matbaası tarafından Alâeddin Kırâl Basınevine teslim edildiği bildirilmekte ve bu fotoğrafler negatif olduğundan, bunların pozitive çevrilerek basılması için evvelce tekerrür eden forma başına 110 lira baskı ücretine kullanılacak iki usulden birine göre % 50 ve ötekine göre % 70 nispetinde zam icrası lüzumu ileri sürülmekte olduğu yazılı bulunduğundan, bu

işin bütün taferruatı yeniden görüştürülerek şu kararlar verildi :

- I. Fergana nüshasının pozitif bir kopyesinin getirtilmesi için Moskova'ya yazılan mektubun cevabı beklemek ve Mısır nüshası için de Kahireye bu yolda bir mektup yazılmakla beraber Alâeddin Kırâî ile bağlanmış müzakere de kesilmiyerek normal usul tercih edilmek suretiyle istenilen % 50 zaman biraz daha indirilmesine çalışılacak ve forma başına 150 liraya ve olamazsa en son kendi istediği 165 liraya kadar anlaşma yapılarak işe bağlanacaktır.
- II. Viyana nüshasının eldeki basımında Profesör Reşit Rahmeti Arat'ın ne gibi tadillere ihtiyaç gördüğü hakkında Maarif Vekilliği vasıtasıyla istenilen rapor beklenerek gelecek malûmata göre icap eden tadiller en kolay ve ucuz yoldan yaptırılacak ve mümkün olduğu kadar bu tadiller en zarurî şekillere indirilecek ve bunun için icap eden masraflar yapılacaktır.
- III. Profesör Reşit Rahmeti Arat'ın Fergana ve Mısır nüshaları üzerinde rötüşler yapması işinin asgarî hadde indirilmesine çalışılacak ve zaruret olmadıkça eksik harfleri düzeltmek veya okunmaz kelime üzerinden geçmek gibi muamelelere tevessül edilmemesi Maarif Vekilliği yoluyla kendisine bildirilecektir.
- IV. Profesör Reşit Rahmeti Arat'ın faksimilelere ilmî nezareti, kendisinin bunların basımında zarurî gördüğü noktaları Kuruma bildirmesi ve baskının Kurumca idaresi şeklinde yapılacak ve her faksimileye yazacağı mukaddemelerin de hazırlanıp Kuruma verilmesi ve bu mukaddemeler ve nezaret için her kitaba en çok yüz lira hesabıyla bir ücret ödenmesi cihetleri de Maarif Vekilliğiyle kararlaştırılarak kendisine bildirilecektir.

6

V. Profesör Reşit Rahmeti Arat'ın transkripsiyonu üzerine bir karar verilmesi, kendisinden beklenen mufassal raporun gelmesine bırakılmıştır.

Bu esaslar dairesinde bu işin idare ve intacı için Genel Sekretere tam yetke verilmiştir.

- b) Uzman Dehri Dilçin'in Kurum Kütüphanesi için satın aldığı Türkçe-Fransızca Lügat (Hindoğlu), Vokabüler Franse - Türk (Georges Rhasis) ve Muhakemetü'l-lugateyn adlı kitapların satın alınması tasdik edildi.
- c) Şubatın sekizinci günü Dil - Tarih - Coğrafya Fakültesi konferans salonunda Ali Şir Nevaî hakkında yapılacak tören için konuşulmak üzere ayın 21 inci Salı günü yapılacak toplantıya Kurumdan salâhiyetli bir delege gönderilmesini isteyen Fakülte Dekanlığının mektubu okundu. Genel Sekreterin Kurumu temsil etmek üzere o gün Fakültede bulunmasına ve Bay Nesim Atalay orada konferans vermek istemediğinden Halkevinde ayrı bir tören yapılırsa bu konferansın orada verilmesine karar verildi.
- d) Heybeliada Deniz Harp Okulu talebesinden Kenan Ündeğer'in babası yarlıgarmış İzzet tarafından yazılmış olup Kuruma (1000) liraya satmak teklifinde bulunduğu otuz parça kitaptan yalnız Kurumu ilgilendiren kısımlarının en çok 250 liraya kadar alınmasına ve bu işin idaresi için Genel Sekretere yetke verilmesine karar verildi.

7 5

e) İhtiyaç görülen bir port-mentonun satın alınmasına karar verildi.

Gündemde başka bir şey kalmadığından toplantıya son verildi.

Başkan

Genel Sekreter

Sayman

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Aslı gibidir.

Ferit Evli

G. A. Bilmez

N.G.